

ÉRTESITŐ

A

BÉKÉS-CSABAI

ÁGOST. HITV. EVANGELIKUS

REAL-GYMNASIUMRÓL

187⁵/₆.

B.-GYULÁN,

NYOMATOTT DOBAY JÁNOS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1876.

Tartalom.

- I. Jelentés az 187⁵/₆. tanévről.
- II. A végzett tanfolyamok, a reájok hetenként fordított órák száma a használt tan- és segédkönyvek.
- A) A végzett tantárgyak.
  - B) A tantárgyakra hetenként fordított órák száma.
  - C) A használt tan- és segédkönyvek.
- III. A tanárok.
- IV. A tanulók névszerint és összevontan.
- A) Névszerint.
  - B) Összevontan
- V. A taneszközök általában s ez évi szaporodásuk szerzés és adakozás utján.
- A) Általában.
  - B) Szerzemény.
  - C) Adomány s az iskola részére kamatozó tőkék.
- VI. A jövő évre szóló figyelmeztetés.

I.

Jelentés az 187⁵/₆ tanévről.

Julius 25. — augusztus 8. Városunk tisztelt előljárósága az iskolát kívülről és belülről kitisztogattatta, még egy kéménnyel, két kényelmi hellyel és új kapuval ellátta, a faszint megbővítette és újra tetőztette s a kutat jó karba hozatta.

September 1. A múlt évi (19) elégtelen osztályzatuk közül javítottak: Reisz Lajos, I. oszt. realirányu, a természetrajzból kielégítőre. — Walfisch Lajos, I. oszt. gymnasialis irányu, a latinból alig kielégítőre. — Kliment Mátyás, II. oszt. realirányu, a németből kielégítőre, a mennyiségtanból alig kielégítőre. — Kraszkó György, II. oszt. realirányu, a németből kielégítőre. — Figura János, IV. oszt. gymnasialis irányu, a latinból és mennyiségtanból kielégítőre. — Szekerka András a latinból kielégítőre. Nem jött vizsgálatra 13. Ezek közül 4 ismételt, 9 kimaradt.

September 6. A tanítás kezdete.

September 18. A fegyelmi szabályok felolvasása és megmagyarázása.

September 19. Petrovics Sámuel tanár és magyar hitszónok Máté 7, 16—20. alapján évnnyitó isteni tiszteletet tartott.

September 22. Tek. Fábry Károly ügyvéd ur a III. és IV. osztályban rendes tantárggyá vált gyorsírás tanítását átengedte Soltész Nándor tanárnak.

Október 2. A Csabán rendezett gyümölcskiállításnak meglátogatása tek. Vilim János ügyvéd ur szives eszközzésére.

Október 20. A september 11. megkezdett őszi testgyakorlás vége.

Január 29. — február 4. Első félévi szigorlatok ezen eredménnyel:

	kitűnő	dicséretes	jó	kielégítő	alig kielégítő	elégtelen
I. oszt.	1	3	11	11	4	12
II. oszt.	—	2	3	14	—	5
III. oszt.	1	1	2	6	—	4
IV. oszt.	—	1	6	1	—	2
Összesen	2	7	22	32	4	23

Ezen vizsgálatokon a helybeli t. casinót képviselték: tek. Omaszta Szilárd és Félix Ákos urak.

Kemény Zoltán, III. oszt. betegség miatt vizsgálatlan maradt, utólagosan kielégítő vizsgálatot tett.

Az első félévben elmulasztott tanórák száma 1251 igazolt és 5 nem igazolt, vagyis, alapul véve 230 dologtevő napot és a főbb tantárgyakra eső 23 heti órát, 3½ százalék. Fele ezen összes mulasztásnak egy huzamosabb betegségre és a Mózes vallásu tanulók ünnepelesére esik, mulasztásnak, igazoltnak, vétetvén a nem protestans tanulók ünnepi mulasztása is.

Február 5. Gyásztisztelet **Deák Ferencz** emlékezetére.

Február 7. Az első félévről szóló szülei értesítők kiszolgáltatása és a második félév kezdete.

Ápril 10—19. Husvétii szünnapok.

Ápril 19. — június 23. Tavaszi testgyakorlás.

Május 1. Rappelszky láttani mutatványainak megnézése.

Május 24. Az ifjuság tavaszi mulatsága.

Június 5. A confirmationora most előkészült s a már előbb confirmált protestans tanulók felvették az urvacsorát.

Június 16—22. Második félévi szigorlatok ezen eredménnyel:

	kitünő	dicséretes	jó	kielégítő	alig kielégítő	elégtelen
I. oszt.	1	4	8	10	9	9
II. oszt.	2	—	3	12	—	6
III. oszt.	1	3	2	7	—	1
IV. oszt.	—	3	5	1	—	1
Összesen	4	10	18	30	9	17

A rom. és gör. kath. tanulók vallástani osztályzatát tiszt. Kaczvinszky Sándor káplán ur, a mózes vallásuakét Hirschfeld József rabbi ur volt szives az év mind a két feléről megállapítani s annak idején megküldeni.

Ezen vizsgálatokon a helybeli t. casinót képviselték: tek. Omaszta Szilárd és Félix Ákos urak.

Vizsgálatlan maradt betegség miatt: Szarka Andor, II. o. a vallástanból, latinból, németből és a mennyiségtanból; Kliment Mátyás, III. o., minden tárgyból.

Június 21. Gyorsírási verseny. Biráló t. Fábry Károly ügyvéd ur. A haladók közül (206 szó 5 percz alatt) Fein Dávid és Madarász Ernő, IV. o., jutalmaztattak egy-egy arannyal; a kezdők közül (168 szó 5½ percz alatt) Lantos József és Moczkovesák Dezső, III. o., egy-egy tallórral.

Junius 23. Közvizsgálat. Utána a szorgalomdíjazó bizottság ülése a negyedik lapon megnevezett casinoi képviselő urak részvétele mellett. Ezen bizottság a 650 frt Kazinczy alapítvány 1875⁵/₆ évi 6⁰/₆-os kamatjából a következőket jutalmazta: Guttman Dávid, Belenka Mátyás, Rosenthal Adolf az I-ből, Sagul János, Spitzer Mór a II-ből, Lantos József a III-ből, Fein Dávid, Madarász Ernő a IV-ből, tiszt. Csepregi György ur adományán egyenlő részben osztakoztak: Áchim Elek, IV. o., és Korossy László, III. o.

Az ifjusági 200 frt alapítványnak 1875⁵/₆ évi 6⁰/₆-os kamatjából egy magyar aranyat Povázsay Sámuelnek, IV. o., egy koronás tallért Kemény Zoltánnak, III. o., ítelt oda a tanári kar.

Junius 24. A második félévről szóló szülei értesítők és a szorgalomdíjak kiosztása. Utasítás azon elégtelen osztályzatúak számára, a kik a javító vizsgálatra előkészülni akarnak.

A második félévben elmulasztott tanórák száma összesen 991, az az $2\frac{3}{4}\%$ Ebből 489 óra hat, huzamosabb betegsége esik.

Komoly fegyelmi eset ez évben sem fordult elő.

A tanári értekezletek figyelemmel voltak arra, hogy a tantárgyak összevágólag taníttassanak, hogy az itt-ott mutatkozott szorgalomcsökkenés vagy általában sikertelenség okával tisztában legyenek s hogy a bebizonyult hanyagság megszüntetésére a szülei közreműködés is igénybe vétessék. — A tanárok egész éven át mulasztottak: Petrovich Sámuel 10 órát hivatalos egyházi ügy miatt, Szomora Bertalan 4 órát betegség miatt, mindnyájan 2 órát néhai Droppa Sámuel, egyházunk egyik volt tanítója, temetése miatt.

Az 1875. július 6-kától az 1876. június 23-ikáig érkezett azon hivatalos iratok és levelek, a melyek vagy a tanügyre vagy a tanárookra vonatkoznak. Dr. Szeberényi Gusztáv főtiszt. superintendens urtól: Pályázat a fehértemplomi, losonezi, nagyszebeni, zombori állami-gymnasium tanszékére; Léner Bélának, Kollmann Gusztávnak, Fodor Imrének, Kalas Endrének, Ferenczy Árpádnak elveszett bizonyítványa; Nédela Edének, Sarnella Vinczének, Zuber Gábornak, Bach Mózesnek, Hendl Bernátnak, Neumann Lipótnak, Zikovszky Jánosnak, Fleischmann Ferencznek, Vurdits Pálnak kitiltása a középiskolákból; a középiskolák szünidejének megszabása, Deák Ferenc emlékezetének megünneplése, az iskolai statistikai adatok beküldése a kormány használatára, a bányakerületi gyűlés ideje, a dunántuli, tiszai és bányakerületi ág. hitvallásnak egyetemes és az ág. hitv. gyűlésének jegyzőkönyve. — A békési ág. hitvallásnak nagytsperesétől, Sárkány János urtól: Tanügyi javaslatok, a m.-berényi esp.

gyűlés ideje, iskoláink és az egészségtan, a mező-berényi esp. gyűlés jegyzőkönyve, a kerületi gyámoldai befizetések ideje, az aradi esp. gyűlés ideje. — Nagyt. Jeszenszky Károly esp. pénztárnok urtól: Az esp. özvegy-árva intézet alapszabályai. — Természet vizsgálóktól: Az előpataki gyűlés ideje. — Tanáregylettől: Rajz enquette. A helybeli mózes vallásu hitközségtől: Jegyzőkönyvi kivonat azon 500 frtról, melyet ezen t. hitközség realgymnasiumunk részére felajánlott. — Az aradi ker. és ipar kamarától: Az isk. stat. adatok megküldése. — A magyarországi ág. hitvallásuak egyetemes tanügyi bizottságától: Az 1875/6. isk. adatok beküldése.

II.

A végzett tantárgyak, a reájok hetenként fordított órák száma, a tan- és segédkönyvek.

A) A végzett tantárgyak.

Első osztály.

Vallástanból^{*)} az ó-szövetségi válogatott szakaszok szabad elbeszélése, ezek alapján a hit- és erkölcstani igazságok fejtegetése, tizparancsolat, egyházi énekek éneklése.

Latin nyelvből a nevek és igék rendes formáinak ismertetése, megfelelő szó- és írásbeli gyakorlatok, szótanulás.

Magyar nyelvből értelmes olvasás, alaktan kizárólag az igékig, megfelelő írásbeli gyakorlatok, versek előadása.

Tót nyelvből^{**)} párhuzamosan a magyar nyelvvel.

Német nyelvből értelmes olvasás és helyesírás, a főnevek ragozása és a mellékevek fokozása, szótanulás.

Földrajzból a földnek általános topografiai ismertetése s a földrajzi fogalmak fejtegetése, térkép-rajzolás.

Mennyiségtanból a számolási négy főművelet egész számokkal és közönséges törtekkel. — Téralkantán nézletileg.

Természetrajzból az állattannak mind a három serege.

Rajzolás mértani és szabadkézi.

Szépíráás ütem szerint is.

Éneklés egyházi és világi két hangon.

Testgyakorlás ősszel és tavasszal.

*) Ezen tárgyból a nem protestans tanulók saját lelkészüktől nyertek oktatást és osztályzatot.

**) Csak a realirányuak tantárgya.

Második osztály.

Vallásstanból az ujszövetségi válogatott szakaszok szabad elbeszélése, ezek alapján a hit- és erkölcsstani igazságok fejtegetése, a káté folytatása végig, szentírási mondatok, egyházi énekek éneklése. *Latin nyelvből* a múlt évinek ismétlése mellett az akkor elhagyott kivételek, az alaktan folytatása végig, írásbeli gyakorlatok, szótanulás.

Magyar nyelvből értelmes és hangsúlyozott olvasás, az olvasottak tartalmának elmondása, az alaktan folytatása végig, mondatstani alapismeretek, versek és folyóbeszédok előadása, történeti elbeszélések leírása.

Tót nyelvből párhuzamosan a magyarral.

Német nyelvből az olvasás gyakorlása, melléknév, számnév, névmás, segéd-igék, német-magyar és magyar-német írásbeli gyakorlatok.

Földrajzból a múlt évinek ismétlése, az öt földrész, Europa különösen, politikai földrajz, térkép rajzolás.

Történelemből az ó-kornak főbb eseményei és kitünőbb férfiai.

Mennyiségtanból a tizedes törtek, egyszerű arányok, hármas szabály alkalmazva, a régi- és a méter-mértékek. — Mértani alaktan, három- és sokszögek térszámításokkal.

Természetrajzból a növények mind a két serege és az ásványtannak mind az öt osztálya.

Rajzolás

Szépíráás

Éneklés

Testgyakorlás

} mint az elsöben.

Harmadik osztály.

Vallásstanból az egyházi történet, a nevezetesebb események és férfiak ismertetése, a reformatió története különös tekintettel a hazaira, a symbolumok története, s megismertetése, egyházi énekek éneklése.

Latin nyelvből az alaktan ismétlése után az esettan a hozzátartozó gyakorlatokkal együtt. Corneliusból: Dion, Pausanias, Themistocles, Miltiades, Aristides, Alcibiades, Conon, lefordítva, elemelve, részben emlékelve.

Magyar nyelvből a mondattan kizárólag az összetett mondatig,

elemző olvasás, versek és folyó beszédek elszavalása, történeti elbeszélések fogalmazása

Tót nyelvből párhuzamosan a magyar nyelvvel.

Német nyelvből az ige-hajlítás, a határozók és az előjárók a hozzájuk tartozó gyakorlatokkal együtt.

Földrajzból ismétlés, térkép-rajzolás.

Történetből a közép- és ujkori főbb események és kitünőbb férfiak kizárólag a francia forradalomig.

Mennyiségtanból a hatványok és gyökök. Méter-mértékek. — A kör és ennek térszámítása.

Természettani földrajzból a föld felszine, vizei, légköre.

Vegytanból a nem-fémek és a fémek.

Gyorsírás Markovits rendszere szerint, együtt a negyedikkel.

Rajzolás

Szépírás

Éneklés

Testgyakorlás

} mint az elsőben.

Negyedik osztály.

Vallásstanból a keresztyén hit- és erkölestan szentirási mondatok alapján, az egyházi váltanok vázlata, egyházi énekek éneklése.

Latin nyelvből az esettan ismétlése után az időtan szó- és írásbeli gyakorlatokkal. Prosodia. Corneliusból: Phocion, Timoleon, De Regibus, Hamilcar, M. Portius Cato, T. Pomponius Atticus lefordítva, nagyobbára elemezve, részben emlékelve; a Tirocinium poeticum III. részéből a 15—28. olvasmányok hasonló módon.

Magyar nyelvből a mondattan folytatása végig, időtan gyakorolva a tanárképezde olvasó-könyvének IV. részén, körmondatok, ügyiratok, a versben és prózában irt műfogalmazványok ismertetése, elbeszélés után való fogalmazás, versek és folyóbeszédek elszavalása.

Tót nyelvből párhuzamosan a magyar nyelvvel.

Német nyelvből, az igék ismétlése után a nyelvtan folytatása végig az illető gyakorlatok elemző feldolgozásával együtt, a mondattan olvasmányokon — tanárképezde olvasó-könyvének II. r. — való ismertetése.

Földrajzból az osztrák birodalom általánosan, Magyarország részletesen, térkép rajzolás.

Történetből a magyaroké V. Ferdinándig.

Mennyiségtanból az összetett arányok bezárólag az első fokú egyenletekig egy ismeretlennel. Méter-mértékek. — Tömör-mértan végig.

Természetanból a melegség; a szilárd, csepegős, terjengős testek egyensulya és mozgása; a delejesség, és villanyosság; a hang- és fénytan, utóbbi csak a fénytörésig.

Gyorsírás Markovics rendszere szerint, együtt a harmadikkal.

Rajzolás
Éneklés
Testgyakorlás

} mint az elsöben

B) A tantárgyakra hetenként fordított óraszám.

Osztály	Vallás	Latin	Magyar	Német	Földrajz és történt.	Mennyiségtan	Természettudomány	Rajz	Szépírás	Gyorsírás	Ének	Testgyakorlat	Összesen
I.	2	5	4	2	3	4	3	2	2	—	2	2	31
II.	2	6	3	2	4	3	3	2	2	—	2	2	31
III.	2	6	3	2	4	3	3	2	1	2	2	2	32
IV.	2	6	3	2	4	3	3	2	—	2	2	2	31
Összesen	8	23	13	8	15	13	12	8	5	4	8	8	125

A reálirányuaknak latin helyett 3 óra a tótból, 3 a számtanból.

Fedett torna-helyiségünk nem lévén, a testgyakorlat csak jó időre szól.

C) A használt tan- és segédkönyvek.

I. Osztály.		kr*	III. Osztály.	kr.
Vendel — Pálffy, magy. káté	44	Haan keresztyén egyh. története	24	
Varga, magy. bibliai történet	80	Schultz — Kis latin nyelvtan	120	
Vendel — Abaffy, tót káté	40	Schultz — Kis latin gyakorló	100	
Kalov, tót bibliai történet	30	Vass, Cornelii Nepotis liber	120	
Schultz — Kis, latin nyelvtan	120	Siebelis — Szamosi, Tirocipium poeticum	100	
Schultz — Kis, latin gyakorló	100	Torkos, magy. nyelvtan	80	
Torkos, magyar nyelvtan	80	Dlhányi, magy. olvasó	60	
Dlhányi, magyar olvasó.	60	Mraz, tót nyelvtan	100	
Mraz, tót nyelvtan	100	Citanka	60	
Citanka,	60	Toepler, német nyelvtan	65	
Toepler, német nyelvtan	65	Zsilinszky, egyet. történet II.	80	
Bellinger — Fényes, földrajz	35	Mocnik — Szász, számítás II.	50	
Mocnik — Szász számítás I.	60	Mocnik — Szabóky, mértani nézletten II.	80	
Mocnik — Szabóky mértani nézletten I.	80	Hirtenberger — Dékány, elemi vegytan	100	
Hanák, természetrajz	120	Zsasskovszky, ének — káté, II.	25	
Zsasskovszky, ének-káté, II.	25	Mihálfi, Európa fókhalózata	7	
Mihálfi, földgömb fókhalózata	7			
		IV. Osztály.		
		Ziegenbein — Székács, ker. vallás tan		
		katechismusa	70	
Vendel — Pálffy, magy. káté	44	Schultz — Kis, latin nyelvtan	100	
Varga, magy. bibliai történet	80	Schultz — Kis, latin gyakorló	100	
Vendel — Abaffy, tót káté	40	Vass, Cornelii Nepotis liber	120	
Kalov, tót bibliai történet	30	Siebelis — Szamosi, tirocinium poe-		
Schultz — Kis, latin nyelvtan	120	tieum	100	
Schultz — Kis latin gyakorló	100	Imre, mondat-, irány- és verstan	80	
Torkos, magyar nyelvtan	80	Tanárképezde, magy. olvasó	90	
Dlhányi, magyar olvasó	60	Mraz, tót nyelvtan	100	
Mraz, tót nyelvtan	100	Citanka	60	
Citanka,	60	Tanárképezde, német olvasó	70	
Toepler, német nyelvtan	65	Batizfalvi, földrajz	70	
Bellinger — Fényes, földrajz	35	Horváth, magy. történet	90	
Zsilinszky, egyet. történet I.	60	Mocnik — Szász, számítás II.	50	
Mocnik — Szász, számítás I.	60	Mocnik — Szabóky, mértani nézletten II.	80	
Mocnik — Szabóky, mértani nézletten I.	80	Greguss, természettan	120	
Hanák, természetrajz	120	Zsasskovszky, ének-káté II.	25	
Zsasskovszky, ének-káté II.	25	Mihálfi, magyarorsz. fókhalózata	7	
Mihálfi, Európa fókhalózata	7			

Házi használatban volt, mint a tanulók tulajdona: Stieler, Schulatlas, — Sydow, Schulatlas; Ballagi, zsebszótár, — Farkas, latin szótár és Bartl, magyar-latin szótár.

Iskolai használatban, mint az iskola tulajdona: Magyar és tót biblia, — magyar és tót énekes könyv; a kolozsvári latin-magyar szótár, — Ballagi, magyar-német és német-magyar szótár; Greguss, természettani földrajz; Roller Übungshefte, — Hermes, Zeichenschule, — Klimsch, Vorlagen; Lövényi, ütenyirási minták.

*) A tankönyvek bolti árához 2 kr. postadíj járul.

III
A tanárok.

Név, minőség s az itteni alkalmazás éve	Tantárgy és osztály	Hetenkénti óraszám	Legyzet
Horváth János rendes tanár, 1864.	Latin, magyar, német, történet, mennyiségtan, természettan a negyedikben	20	Igazgató s a negyedik osztály főnöke
Melczér Kálmán rendes tanár, 1865.	Latin, magyar, német, földrajz, történet, mennyiségtan, természetrajz a másodikban	21	A második osztály főnöke és könyvtárnok
Petrovich Sám. rendes tanár, 1871.	Latin, magyar, német, földrajz, mennyiségtan, természetrajz az elsőben	21	Az első osztály főnöke s magyar hittérnök
Soltész Nándor rendes tanár, 1870.	Vallás és tót mind a négy osztályban; földrajz a negyedikben; szépírás az első-, második- és harmadikban; gyorsírás a harmadik és negyedikben	22	A helybeli polg. leányiskolában hittoktató
Szomora Bert. rendes tanár, 1864.	Latin, magyar, német, földrajz, történet, mennyiségtan, vegytan a harmadikban	21	A harmadik osztály főnöke s a tanári tanácskozmány jegyzője
Bartóky István*) ideigl. kisegítő, 1870.	Testgyakorlás mind a négy osztályban	2	A helybeli népbank vezérigazgatója
Németh Lajos ideigl. kisegítő, 1868.	Rajzolás és éneklés mind a négy osztályban	2	A helybeli magyar elemi iskola felső osztályának rendes tanítója

*) Munkatársai voltak: Donner Lajos, a helybeli polgári leányiskolának és Gally János, egyházunk egyik elemi iskolájának a tanítója.

IV.

A tanulók névszerint és összevontan.

A) Névszerint.

Első osztály.

a) Gymnasiális irányuak.

1. Bartóky József, helv. hitv., B.-Csaba.
2. Bella Vladimír, ágost. hitv., B.-Csaba.
3. Blau Sámuel, mózes val., Beodra.
4. Böhm Lajos, mózes val., B.-Csaba.
5. Fischer Sámuel, mózes val., B.-Csaba.
6. Fischóf Sámuel, mőz. val., Orosháza.
7. Gutmann Dávid, mózes val., B.-Csaba.*)
8. Hungerleider József, mózes val., B.-Csaba.
9. Jeney Ferencz, ágost. hitv., B.-Csaba.
10. Kocziszky János, ágost. hitv., B.-Csaba.
11. Kocziszky Mátyás, ágost. hitv., B.-Csaba. Ismétlő.
12. Kohn Gyula, mózes val., B.-Csaba.
13. Kohn József, mózes val., Bodzás.
14. Kubek Gábor, gör. kath., B.-Csaba.
15. Löfler Ignác, mózes val., Uj-Kigyós.
16. Lővi Lajos, mózes val., B.-Csaba.
17. Moldován Gyula, gör. kel., Orosháza.
18. Multasch Henrik, mózes val., B.-Csaba.
19. Rákóczy János, rom. kath., B.-Csaba.
20. Reisz József, mózes val., B.-Csaba.
21. Rosenthal Adolf, mózes val., B.-Csaba.*
22. Schwarz Ábrahám, mózes val., B.-Csaba.
23. Schwarcz Mór, mózes val., B.-Csaba.
24. Singer Ferencz, mózes val., B.-Csaba.
25. Such Béla, ágost. hitv., B.-Csaba.
26. Such Dezső, ágost. hitv., Bodzás. Ismétlő.
27. Such Kálmán, ágost. hitv., Bodzás Ismétlő.
28. Sztraka Ödön, ágost. hitv., B.-Csaba.
29. Téván Jakab, mózes val., B.-Csaba.
30. Walfisch Ferencz, mózes val., B.-Csaba.
31. Weisz Ignác, mózes val., B.-Csaba.

b) Realirányuak.

32. Áchim János, ágost. hitv., B.-Csaba.
33. Belenka Mátyás, ágost. hitv., B. Csaba.*
34. Goldfuss Sándor, ágost. hitv., Béla-Bánya. Évközben kilépett.
35. Gulyás Mihály, ágost. hitv., B.-Csaba.

*) A csillaggal megjelöltek szorgalomdíjasok a 4-ik és 5-ik lap szerint.

36. Kesiár Mátyás, ágost. hitv., B.-Csaba.
37. Korosy Béla, ágost. hitv., B.-Csaba.
38. Maczák András, ágost. hitv., B.-Csaba.
39. Máté Mihály, ágost. hitv., B.-Csaba.
40. Reisz Gyula, mózes val., B.-Csaba.
41. Spitzer Ignác, mózes val., B.-Csaba.
42. Stampa Kálmán, ágost. hitv., B.-Csaba.

Második osztály.

a) Gymnasialis irányuak.

1. Baranovics Géza, rom. kath., B.-Csaba.
2. Bella Cziril, ágost. hitv., B.-Csaba.
3. Borsföldi Dezső, ágost. hitv., B.-Csaba.
4. Botyánszki János, ágost. hitv., B.-Csaba.
5. Endrefi György, ágost. hitv., Gyula.
6. Gálík Mátyás, ágost. hitv., B.-Csaba.
7. Gruber Sándor, mózes val., B.-Csaba.
8. Hojtsi Jenő, ágost. hitv., Vátya.
9. Krátky Tamás, ágost. hitv., B.-Csaba.
10. Michnay Gyula, ágost. hitv., B.-Csaba.
11. Ónody János, ágost. hitv., B.-Csaba.
12. Patay András, ágost. hitv., B.-Csaba.
13. Reisz Lajos, mózes val., B.-Csaba.
14. Sagul János, ágost. hitv., B.-Csaba. *
15. Spitzer Mór, mózes val., Karlova. *
16. Stern Géza, mózes val., B.-Csaba.
17. Szarka Andor, ágost. hitv., Nagy-Gyánté.
18. Walfisch Lajos, mózes val., B.-Csaba.
19. Weisz Jakab, mózes val., B.-Csaba.

b) Reálirányuak.

20. Áchim János, ágost. hitv., B.-Csaba. Ismétlő.
21. Fiala Nándor, rom. kath., Gerendás.
22. Frnda Miklós, ágost. hitv., B.-Csaba.
23. Medovarszky János, ágost. hitv., B.-Csaba.
24. Reiszmann Zsigmond, mózes val., B.-Csaba.

Harmadik osztály.

a) Gymnasialis irányuak.

1. Berndt Lajos, rom. kath., B.-Csaba.
2. Czinner Izidor, mózes val., B.-Csaba.
3. Kemény Zoltán, ágost. hitv., B.-Csaba. *
4. Korosi László, ágost. hitv., B.-Csaba. *
5. Krmezczi Imre, ágost. hitv., B.-Csaba. *

6. Lantos József, róm. kath., Kigyós.*
7. Moczkovcsák Dezső, ágost. hitv., B.-Csaba.*
8. Omaszta Elemér, ágost. hitv., B.-Csaba.
9. Sailer Dezső, ágost. hitv., B.-Csaba.
10. Sailer Dénes, ágost. hitv., B.-Csaba.
11. Valkó László, ágost. hitv., B.-Csaba.

b) Reálirányuak.

12. Kliment Mátyás, ágost. hitv., B.-Csaba.
13. Kraszkó György, ágost. hitv., B.-Csaba.
14. Patek Lajos, mőzes val., Gyoma.
15. Subkegel Gyula, ágost. hitv., Orosháza.

Negyedik osztály.

a) Gymnasialis irányuak.

1. Áchim Elek, ágost. hitv., B.-Csaba.*
2. Fein Dávid, mőzes val., B.-Csaba.*
3. Hirschfeld Béla, mőzes val., Balaton-Füred.
4. Hrdlicska Dániel, ágost. hitv., B.-Csaba.
5. Lamberger Mór, mőzes val., B. Csaba.
6. Madarász Ernő, ágost. hitv., Vése.*
7. Oppenheimer József, mőzes val., B.-Csaba.
8. Simay Frigyes róm. kath., B.-Csaba.

b) Reálirányuak.

9. Povázsay Sámuel, ágost. hitv., B.-Csaba.*
10. Szekerka András, ágost. hitv., B.-Csaba, önkéntes ismétlő.

B) Összevontan.

Osztály	Tanítványra néve	Felvétetett	Kilépett	Megmaradt	Lak- helyre néve		Vallásra néve						Korra néve						Ismétlő	Tandij mentes	Szorgalomdíjas	Mult évi létszám	
					helybeli	vidéki	ágost. hitv.	helv. hitv.	róm. kath.	gör. kath.	gör. kel.	Mózes vallású	10 éves	11 éves	12 éves	13 éves	14 éves	15 éves					
I.	Gymnasialis Real	31	—	31	24	7	8	1	1	1	1	19	12	9	8	2	—	—	—	3	—	2	27
II.	Gymnasialis Real	11	1	10	10	—	8	—	—	—	—	2	2	2	6	—	—	—	—	—	—	1	11
III.	Gymnasialis Real	19	—	19	15	4	12	—	—	—	—	6	—	2	7	4	—	—	—	—	—	2	11
IV.	Gymnasialis Real	5	—	5	4	1	3	—	—	—	—	1	—	—	3	2	—	—	—	—	—	4	7
Össz.	Gymnasialis Real	69	—	69	55	14	31	1	5	1	1	30	12	9	22	14	3	—	—	—	—	2	27
		22	—	22	18	3	16	—	1	—	—	4	2	2	12	3	2	—	—	—	—	2	11
		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		91	190	73	17	47	1	6	1	1	134	14	19	34	17	5	1	5	1	13	—	78	

V.

A taneszközök általában s ez évi szaporodásuk szerzés és adakozás útján.

A) Általában.

498 kötet könyv az ifjusági könyvtárban, egy szekrényben; 1621*) kötet a tanári könyvtárban, két szekrényben; 36 fali térkép, 4 atlas, 2 földgolyó, 1 tellurium; 2 fali hangjegy tábla; 20 fali tábla a rajz tanításhoz, 262 rajzminta; 4 kötet természetrajzi kép és az emberi test főrészei külön táblán; 1 emlős, 4 madár, 1 hulló, 28 tojás, 118 rovar és puhány, 90 kagyló, 990 növény, 600 ásvány két szekrényben, 46 jegeczminta; 100 természettani eszköz három szekrényben, 67 vegytani eszköz és szer három szekrényben, 46 tömörmértani test; 673 régi pénz és 18 érem egy szekrényben. Ezekből ez évi

B) Szerzemény.

Arany bánya, Dolinaytól; Kis lantos, IV. f. Zsasskovszkytól; Hasznos mulattató, Dolinaytól; A kandalló előtt, Szász Bélától; A cserkésző, Hoffmantól; Hősök és hódítók, Áldortól; Samuka, Hoffmantól; Hála és megtorlás, Hoffmantól; A bűn rabja, Hoffmantól; A hazugság, Galvácsytól; A rágalom iskolája Sheridan — Tóthtól; A zászlótartó, Schröder—Molnártól; A rózsza, Szigligetitől; A falusi lakodalom, Jakabtól; Az életuntak, Nagytól; Nagy Napoleon, Császártól; Nagy Péter, Áldortól; Medicsi Lőrincz, Áldortól; XII. Károly, Áldortól; Hunyadi Mátyás, Jósikától; Kart hágó, Áldortól; Nero, Vértesitől; Mohamed, Áldortól; Nagy Frigyes, Áldortól; Washington, Lázártól; A magyar tanulók zsebkönyve; Átszámító a métermértékekre, Xantustól; Magyar könyvesház 1—3 folyam; Koszoru, Győrytól; Protest. egyh. és isk. lap, Ballagitól; Magyar tanúgy, Henrichtől; Magyar nyelvőr, Szarvastól; Természet, Berecztól; Tanáregylet közlönye, Névytól; Góthe lyrai költeményei, Szásztól; Anglia története, Macauley—Csengeritől; Magyar mondattan, Imrétől; Latin alaktan, Bartaltól; Német olvasókönyv, Felsmanntól; Német grammatica, Felsmanntól; 1874—1876

*) A múlt évi „Értesítő“-ben e helyen tévedésből volt 2010.

évi magyar törvények; Irodalmi értesítő, Márkitól; Allgemeines Handwörterbuch der philosophischen Wissenschaften nebst ihrer Litteratur und Geschichte, Krugtól; Magyar—Ugor összehasonlító szótár, Budenztól; Felolvasások a nyelvtudományról, Müllertól; A helyes magyarság elvei, Thewrewktól; A növényország tankönyve, Thomé—Borbástól; Dunántuli nyelvjárás, Vasstól; A fűvészet alaponaljai, Soltésztól; Die Oesterreichisch-Ungarische Monarchie, Umlauftól; Neueste Karte vom deutschen Reich und Oesterreich—Ungarischen Monarchie, Bauer és Sperthtól; Értelmi, erkölcsi és testi nevelés, Spencer—Öregtől; Magyar nyelvtan, Gyulaitól; A francia forradalom, Carlyle—Baráthtól; A görögök története, Curtius—Frölichtól; A renaissance és a reformáció, Nisartól; Magyar könyv-szemle 1876; A csillagászat elemei, Petzvaltól; Fali táblák a rajzolóhoz, Székelytől; Talmudzsídó, Rohlingtól; Latin synonymica, Schultz—Lévaytól; Az ember egy gép, Mettrie—Krieglertől. — Egy gyógyszerári nagyobb mérleg, egy gyógyszerári kisebb mérleg, egy katulya sulymérték egy fonttól egy szemérig, 12 darab lombik, 2 db lombik csucsals és dugóval, 2 db göreb, 4 db tükörüveg, egy köszörűkő, egy serpenyő, egy vasláb, egy hűtődény, 2 db. pároló-csésze, egy olvasztó-kemence, egy dugasz-reszelő, egy henger-reszelő, egy görebtartó, 12 lat tiszta higany, egy olló, 17 db. kaucsuk-dugasz, 100 db. parafadugasz, 5 itcze borszesz, 30 gr. szikenyfém, 2 gr. kékenyhalvag, 200 gr. festeny-savas hamanyéleg, 60 gr. festeny timsó, 200 gr. savas festeny-savas hamanyéleg, 20 gr. cyankali, 200 gr. szikenyéleg-vizvegy, 3 db porcellán-csésze a jegcevezés és párolgatáshoz, 2 db pótlékcso üvegből, 18 dugaszos üveg poroknak, 6 dugaszos üveg folyadékoknak, 3 db vonalzó a mértanhoz. — Egy szekrény a vegytani szereknek, 3 db függöny az I. osztályba.

C) Adomány s az iskola részére kamatozó tőkék.

Iskolai értesítőt küldtek: A bonyhádi ág. hitv. algymnasium, a besztercebányai ág. hitv. gymnasium, az aszódi ev. algymnasium, a nyiregyházi ág. hitv. gymnasium, a késmárki ev. lyceum, a pesti ág. hitv. főgymnasium, a pozsonyi ág. hitv. ev. főiskola, a selmezi ág. hitv. lyceum, a szarvasi ág. hitv. főiskola, a csik-somlyói r. k. főgymnasium, a gyula-fehérvári r. k. nagy-gymnasium, felsőlövői ev. tanintézet, az iglói ág. hitv. főgymnasium, Dúshegyi Márton budapesti tan-nevelő intézete, a munkácsi állami real-gymnasium,

a kassai prémontrei kanonokrend főgymnasiuma, a losonezi m. k. állami tanítóképezde, a kegyes tanítórendiek budapesti főgymnasiuma, a cisterci rend pécsi főgymnasiuma, a pécsi m. k. állami főreáltanoda, a szentesi polgári iskola, a kecskeméti ref. főtanoda, a kegyes-tanítórendiek nagy-kanizsai főgymnasiuma, az újvidéki k. k. magyar főgymnasium, a kassai állami főreáltanoda, a zombori állami főgymnasium, a nagy-szebeni kir. főgymnasium, Csöndes J. Ferencz tan- és nevelőintézete Sopronban, a prémontrei kanonokrend nagyváradi főgymnasiuma, a csurgói ref. középtanoda, a nagy-kállói m. k. állami reáltanoda, a bártfai r. kat. kis-gymnasium, a budapesti VII. kerületi községi főreáltanoda, a budapesti k. k. állami főgymnasium, a székely-udvarhelyi k. állami főreáltanoda, az aradi magán alreáltanoda, a kecskeméti m. kir. állami reáltanoda, az új-verbászi alreálgymnasium, a szakolczai k. k. algynasium, a magyar-óvári m. k. gazdasági akadémia, a modori m. k. állami tanítóképezde, az eperjesi ev. collégium, a keszthelyi r. k. algynasium, a nagy-kőrösi helv. hitv. főgymnasium, a kassai városi polgári fiu- és nőtanoda, a szatmári k. k. főgymnasium, a debreczeni városi főreáltanoda, a reformátusok debreczeni főiskolája, a békési h. h. főgymnasium, a marmaros-szigeti h. h. lyceum.

Dr. Szeberényi Gusztáv főt. superintendens ur: A debreczeni h. h. egyház nyolcz osztályu leánynevelőintézetének értesítője 1874⁴/₅, a bács-szerémi ág. hitv. esperesség jegyzőkönyve 1875. Pesti Napló 1875⁵/₆, Protestans Lap 1875, Protestans Figyelmező 1874. XII. f., a békési ág. hitv. esperesség jegyzőkönyve 1875, a tiszai ág. hitv. egyházkerület jegyzőkönyve 1875, a dunántuli ref. egyházkerület jegyzőkönyve 1875, a dunántuli ág. hitv. egyházkerület jegyzőkönyve 1875, a Zsedényinek szóló chronodistichon, Szeberényi Lajos emlékünnepeinek programmja, a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszternek a közoktatás 1873. évi állapotáról szóló jelentése, a bányakerületi ág. hitv. e. k. jegyzőkönyve 1875, a népiszkolai közoktatáshoz való I—III. táblázat, der Kranken-Freund, Die letzte Fehde, Bundes Hand, Blätter des Gustav-Adolf-Vereins, Nachrichten über die Ausbreitung des Evangeliums in Italien, Stuttgarter Ev. Sonntagsblatt, Egyházi szemle.

T. Végh István ur: Josephi Márton Lexicon Latino—Hungarico—Germanicum 2 k., Márton József német-magyar és magyar-német szótára 2 k., Erdélyi Muzeum VII. f., Deák-Magyar Etymologiai Lexikon, Theorie der schönen Künste, Felső-Magyarországi

Minerva 1825. jul.—sept. folyam, Epistolae M. T. Ciceronis, Zei-
tungs Lexicon.

T. Dobay János ur : „Békés“ 1874⁴/₅.

T. Elek Lajos ur : „Békési Lapok“ 1876. első félévi folyama.

T. Endrefi Károly ur : „Békési Lapok“ 1876. másod. félé. folyama.

T. Báltaszéki Lajos ur : „Békésmegyei közlöny“ 1875⁵/₆.

Az *akademia* könyvkiadó bizottsága: Jegyzőke az *akademia*
által kiadott könyveknek.

M. k. miniszterium. „Néptanítók Lapja“ 1875⁵/₆.

Franklin-társulat: Vegytan és ásványtan, Hajdutól; Számtan,
II—III., Császártól; Francia nyelvten II.—III., Schwiedlandtól;
Számtan Luttertól; Olvasó-könyv, Békésitől; Német nyelvten;
Graftól; Magyarok története I—II. Horváthtól; Iskolai tan- és
segédkönyvek jegyzőke 1875.

T. Haan Béla ur: Charte von Teutschland 1817; Europa
in sua regna divisa, Homanntól; Aesthetica, Gregusstól; Natur-
Mosaik, Baumgartnertől; Kassandra, Báróczytól; Természeti képek,
Gregusstól; Pandora, Aranytól; Regény és regényítészet, Eszther
szerzőjétől; Ausstopfen und Conserviren der Vögel und Säugethiere,
Schmelingtól; Az állattan elemei, Mihálkától; Bocarmé-per, Bi-
ránytól; Éjszaki Magyarhon viránya. Hazlinszkytól; Szent László,
2 k. Garaytól; Az ausztriai magyar birodalom, Kürthytól; A ter-
mészet könyve, Schwedertől; *Magyar akadémiai ér-
tesítő* 1859, 1861, 1863.

T. Aigner Lajos ur: A méteri mértékek és sulyok atlasza;
Deutsches Stilbuch, Schwickertől.

T. Melczér Kálmán ur: Költészettan, Torkostól; Szépirodalmi
album, Szelesteitől.

Nt. Neumann Károly ur: Uebungen zum Nachdenken, Man-
gelsdorftól; Naturlehre 3 k., Ebbertől; Unterleibs-Beschwerden,
Stumhausertól; Waaren-Lexicon, 4 k. Schedeltől.

T. Zsilinszky Mihály ur: Törvényjavaslat a gymnasiumi és
reáltanodai oktatásról, Miniszteri jelentés az 1873. évi közoktatás-
ról, Jelentés a községi faiskolák állapotáról, A budapesti k. m. tudom-
ány-egyetem XCV. évfordulójának ünnepe. Die Nationale Haus-
industrie, Catalog Prähist. Gegenstände aus Ungarn; Hamar Pál
véleménye a vallás alapról, a tanulmányi alapról és az egyetemi alapról.

Nt. Haan Lajos ur: Entwurf der Organisation der Gymna-
sien und Realschulen in Oesterreich, Természettudományi Köz-
löny 66—81 f.

- T. Kemény Mihály ur*: Deak Ferencz gyászlapja.
Sztraka Ödön: 4 db rajzminta.
Frnda Miklós: 2 db rajzminta.
Reisz József: Egy bornyuképződmény üvegestül.
Simay Frigyes: Egy vizibornyu üvegestől.
T. Gally Giza kisasszony: 53 lepke.
T. Haan Béla ur: 28 madártojás, 24 féle.
T. Grosz Gusztáv ur: 2 db őslény fog-darab a nagyváradi barlangból.
Endrefi György: Egy tengeri kagyló.
Böhm Lajos: Egy tengeri csiga.
Rosenthal Adolf: két összenőtt csiga.
Krátky Tamás: két tengeri kagyló.
Bella Cziril: Egy d. szürke csiszolt márvány.
Fischer Sámuel: Egy db sójegecz.
T. Badics Elek ur: $\frac{1}{4}$ ltr. anylin tenta s a vegytani készletekhez szükségelt mindazon vegykészítmények, melyek az iskolának még nem voltak.
T. Stark Adolf ur: 8 db. régi sulymérték, egy régi mérőpálca rézből.
T. Bartóky István: Puskacsó a vegytanhoz, egy db ezüstpénz, lengyel, 1569.
T. Vidovszky Károly ur: Egy db ezüstpénz, brand., 1548.
Reizmann Zsigmond: két db váltópénz. osztr. 1849.
Lövy Lajos: 17 db osztr. rézpénz 1698—1851 között.
Kohn Gyula: két db osztr. váltópénz 1849, 1851; egy badeni 1845.
Kocsiszky János: Egy db. rézpénz, magyar 1849. és egy db ezüst, osztr. 1815.
Téván Jakab: Egy db. ezüst, brand. 1530. és egy osztrák ezüst 1695.
Bella Wladimir: 5 db rézpénz osztr., 1763—1854 között.
Bartóky József: Egy db rézpénz, osztr. 1816.
Gutmann Dávid: Egy db. rézpénz osztrák 1816.
Reisz József: Egy darab rézpénz, olasz, 1866.
Weisz Ignác: Egy db rézpénz, olasz, 1866; egy szász 1867. egy osztrák 1816. 2 db. rézpénz, oláh, 1867.
T. Albrechtovich Péter úr: Egy db ezüstpénz, osztr. 1671.
Goldfuss Sándor: Egy db rézpénz osztr. 1780.
T. Fábry Károly ügyvéd ur: Egy db rézpénz osztr. 1762.

T. Launer Károly ur : Egy db. ezüst emlékpénz, Arad 1874. október 6.

T. Csarejs György ur : Egy db. bronz emlékpénz, Arad, 1874. október 6.

T. Bogár Dániel ur : Egy db. ezüst emlékpénz, Arad, 1874. október 6.

T. Romoda József ur : 4 db. porosz váltóp. 1824—1848 közt.
Fiala Ferdinánd : Egy db. ezüstpénz, francia, 1652.

Fischer Sámuel : Poltura 1763, 2 db. brandenburgi, 1830—1844.

T. Stark Adolf ur : Egy db. ezüst Commodus; 3 db. ezüst, osztr. 1700—1859; 4 db. rézpénz, osztr. 1807—1862; 2 db. rézpénz, magyar, 1848; egy db. rézpénz, olasz, 1852; egy ezüst, Luther-emlék, 1817; egy ezüst emlékpénz: „Wir sind Gebrüder.“

Stern Géza : Egy db. rézpénz, szerb, 1868.

Kocziszký János : Egy db. ezüstpénz, lengyel, Zsigmond

Bella Cziril : Egy db. lengyel váltópénz, 1840.

T. Micskó Gusztáv ur : Egy db. rézpénz, osztr. 1800.

T. Bloch Henrik ur : 2 db. ezüst pénz, német, 1875.

T. Gärtner Adolf ur : 6½ frt bankjegyért ugyanannyi ezüst pénz ráfizetés nélkül.

T. Badics Elek ur : 5 frt bankjegyért egy magyar aranyat.

N. N. ur : Vitéz Géza, III. oszt. tanuló, szorgalomdíjának szaporítására 1 frt.

T. Omaszta Szilárd ur : 5 frt és 10 frt könyvtárra.

Tiszt. Csepregi György ur : 2 db. magyar arany szorgalomdíjul a két legjobb fogalmazónak.*)

T. Fábry Károly ügyvéd ur : 24 frt 60 krt., a csabai nyilvános felolvasások jövedelméből, 1 frt 40 krt. sajátjából azon kötelessel, hogy ezen 26 frt egy része a legügyesebb gyorsíró jutalmazására, a többi az ifjusági alapítvány szaporítására fordíttassék.*)

T. Schuch János ur : 20 frt könyvtárra és taneszközökre.

T. Fiala János ur : Egy frt könyvtárra.

T. Kemény Mihály ur : 15 frt a III. oszt. vegytani szükségleteire.

T. Omaszta Teréz asszony : 5 frtot a III-ik oszt. vegytani szükségleteire.

*) L. az 5. lapot.

*) L. a 4. lapot.

A helybeli izraelita t. hilközség: 25 frtot, mint a reál-gymnasium részére felajánlott 500 frtnak első $\frac{1}{20}$ -ad részét.

Nagys. Péky Antal ur: 5 frt az ifjuság májusi mulatságára.

A IV. osztály: 2 frt 48 krt. saját könyvtárára.

A tanulók együtt: Egy frt 68 krt. saját könyvtárukra.

A helybeli népbank tek. igazgatósága: 46 frt tanszerekre.

* * *

A real-gymnasiumra fordított kamatjárdékok:

41,300 frt alaptökének — eredetileg 43,000 frt államkötvényekben — 6% kamatja 2478 frt.

A helybeli tisztelt casinó 650 frtos Kazinczy-alapítványának 6% kamatja 39 frt.

A helybeli tisztelt casinó 225 frt 17 kros Kossuth-alapítványának 12% kamatja 27 frt 2 kr.

Az ifjuság 200 frtos bankrészvényekben levő alapítványa jövedelmezett 10 frtot.

A 400 frtos Ostasz-alapítványnak 6% kamatja 24 frt.

T. Mudrony Sámuel ur 600 frt adományának 6% kamatja 36 frt.

A Boczkó Julianna 210 frtos alapítványnak 6% kamatja 12 frt 60 kr.

A jun. 6. után érkezendő szerzemények és adományok közzététele a jövő évre marad.

A mélyen tisztelt adakozók fogadják az iskola hálás köszönetét szíves adományukért.

VI.

A jövő évre szóló figyelmeztetés.

Javító és pótvizsgálatok auguszt. 31-ik napján, 8 órától, az illető tanteremben. Javítóvizsgálattal tartozik, akinek egynél több „aligkielégítő“-je vagy „elégtelen“-je van, tartozik azon tárgyból, a melyből az „aligkielégítő“-t illetőleg az „elégtelen“-t kapta. Pót-

vizsgálattal tartozik, a ki a szigorlatot egészen vagy részben, bármely okból, elmulasztotta; tartozik azon tárgyból, melyből szigorlatot nem tett.

Az 1876/7. tanévi beiratás szeptember első, második, harmadik, és negyedik napján, az iskola hivatalos szobájában. Erre nézve tájékoztatásul:

a) A beiratásnál a szülék vagy helyettesök jelenléte szükséges.

b) Az első osztályba bevétetik, a ki vagy szabályszerű iskolai bizonyítvánnyal, vagy ha ez nincs, vizsgálat után kimutatja, hogy az elemi negyedik osztály tantárgyait kielégítő sikerrel tanulta. A felső osztályokba csak legalább is kielégítő, középiskolai bizonyítvánnyal léphetni be.

c) A jövevény protestans beiratási díja 1 frt, a jövevény nem-protestansé 2 frt.

d) A protestans gymnasialis irányu tanuló egész évi fizetni valója 15 frt, a protestans reálirányué 10 frt; a nem protestans gymnasialis irányué 30 frt, a nem protestans reálirányué 15 frt. Ezen illetékek mindegyikében benne van, a tandíjon kívül, fára 1 frt 50 kr., író és rajzszerekre 1 frt 90 kr., testgyakorlási készletekre 1 frt.

e) Az egész tanévi illetékből a szorosan vett tandíj egyik fele február első hetében, a többi beiratáskor fizetendő.

f) A tanbizottmány díja, bélyeggel együtt, protestansnak 1 frt 15 kr., nem protestansnak 2 frt 15 kr.

g) Tankönyvekről Végh István helybeli könyvkötő ur gondoskodik.

h) Szept. 14-ike után csak úgy lehetséges a felvétel, ha a t. iskolai bizottság a megkésés okát elfogadhatónak találja.

vizsgálatot tartatik a ki a vizsgálatot egészen vagy részben át-
méli okból elmulasztotta; de ha az okból, melyből az igaz-
ságot nem tart.

§ 3. Az igazságot tartó bíróságok részéről az igazságot tartó
bírók és helyettesek megnevezésére az igazságot tartó bíróságok
elöljárói;

a) A bíróságok a kizárólag vagy helyettesek jelölésére alk-
almasok.

b) Az első osztályba kerültek a ki vagy szabályozott iskolai
képzésben vettek részt, vagy ha ez nincs, vizsgálat után kimutatták, hogy
az elemi jogtudományok területén legalább a középiskolai képzés-
teljesítésnek felelő mértékben jártasok és kizárólag a középiskolai képzés-
teljesítés területén.

c) A jogtudományok területén a bíróságok a) és b) pontok szerinti nem-
professzorok.

d) A professzorok a jogtudományok területén a bíróságok a) és b) pontok szerinti
vagyis 10 évi a professzorok kinevezésére 10 évi; a nem professzorok
kinevezésére 30 évi, a nem professzorok kinevezésére 15 évi.
Ezen feltételek mindegyikében benne van a tanúsítvány, azaz a
10 évi, azaz a kinevezésére 1 évi 30 évi, azaz a kinevezésére 15 évi
tanúsítvány.

e) Az igazságot tartó bíróságok a kizárólag vagy helyettesek jelölésére alk-
almasok.

f) A bíróságok a) és b) pontok szerinti bírók, helyettesek, professzorok, a) és b) pontok szerinti
15 évi, a nem professzorok 30 évi, a nem professzorok 15 évi.

g) Tanácsvezetők Végül írásban jelölték meg a bíróságok a) és b) pontok szerinti
bíróit.

h) Szép 14-iké után csak úgy lehetnek a bíróságok a) és b) pontok szerinti
iskolai képzés a magának adott előzetes tanulmányok alapján.

§ 4. A bíróságok a) és b) pontok szerinti bírói, helyettesi, professzori, a) és b) pontok szerinti
15 évi, a nem professzorok 30 évi, a nem professzorok 15 évi.

g) Tanácsvezetők Végül írásban jelölték meg a bíróságok a) és b) pontok szerinti
bíróit.

h) Szép 14-iké után csak úgy lehetnek a bíróságok a) és b) pontok szerinti
iskolai képzés a magának adott előzetes tanulmányok alapján.